

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
У ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
МОДЕЛІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ
ВІДНОСИН: ВИКЛИКИ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ
АСПЕКТИ»**

**18 ЛИСТОПАДА 2020 РОКУ
М. УЖГОРОД**

Міністерство освіти і науки України
Ужгородський національний університет
Кафедра фінансів і банківської справи
Департамент фінансів Закарпатської обласної державної адміністрації
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
Кафедра фінансів, банківської справи та оподаткування

Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти

**Збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції
18 листопада 2020 року
м. Ужгород**

УДК 336 (477) (063)

Ф59 Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти: збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород, 18 листопада 2020 р.). Ужгород: УжНУ, 2020. 200 с.
ISBN 978-966-347-097-9

Рекомендовано до друку Вченою радою економічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 3 від 30.11.2020 року.

Редакційна колегія:

Варцаба Віра Іванівна – завідувач кафедри фінансів і банківської справи економічного факультету ДВНЗ «УжНУ», д-р.екон.наук, професор

Кампо Георгіна Михайлівна – доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ», канд.екон.наук, доцент

Чакій Ольга Іванівна – доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ», канд.екон.наук

Загоруйко Світлана Володимирівна – старший викладач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Мицька Тетяна Василівна – старший лаборант кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ».

Збірник укладено за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти», яка відбулася 18 листопада 2020 р. у ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Матеріали авторів містять різні точки зору з теоретичних та прикладних засад розвитку фінансової системи держави та регіонів, які охоплюють: проблематику бюджетно-фінансової автономії в умовах децентралізації; діяльності суб'єктів грошово-кредитного ринку; удосконалення механізмів фінансового менеджменту підприємств; актуальні проблеми реалізації митної політики та удосконалення податкової системи держави; методичні та практичні засади оціночної діяльності, а також розвитку страхового ринку і міжнародних фінансів що в сукупності виступають ключовими факторами процесу перебудови національної та глобальної моделі фінансово-кредитних відносин.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

ISBN 978-966-347-097-9

© Автори тез, 2020
© ДВНЗ «УжНУ», 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Басюк О.П. Ключові передумови майбутньої трансформації фінансової системи під впливом сучасних цифрових технологій	8
Бутурлакiна Т.О. Смарт спеціалізація в Україні: сучасні регіональні аспекти і виклики	11
Возняк Г.В. Фінансові аспекти забезпечення економічного зростання територій в координатах поведінкової економіки	13
Кундря-Висоцька О.П., Демко І. Розширення інформаційної інфраструктури в сучасному обліку	15
Максимюк М. Банківська система в умовах економічної рецесії	17
Насібова О.В. Активізація благодійності в контексті забезпечення виконання соціальних зобов'язань держави	19
Пластун О.Л. Паттерни на ринку нафти після аномальних одноденних цінових коливань	21
Пойда-Носик Н.Н. Оцінювання впливу державного регулювання на розвиток бізнесу в аграрному секторі економіки за індексом Світового Банку	23
Ткач М.Я., Лойшин А. Прямі іноземні інвестиції в Україну: вплив офшорних зон	25
Тютюнник І.В. Тіньові схеми портфельного інвестування: порівняльний аналіз	27
Хуторна М.Е. Фінансова стабільність фінансового сектору та забезпечення сталого розвитку: методологічні детермінанти	29

СЕКЦІЯ 2 БЮДЖЕТНО-ФІНАНСОВА АВТОНОМІЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Варцаба В.І. Роль соціального партнерства у розвитку територіальних громад	32
Добош В.Д. Бюджетно-фінансова автономія в умовах децентралізації в Закарпатській області	34
Комарницька Д.В. Джерела фінансування самодостатніх територіальних громад як одна з форм реалізації бюджетної децентралізації	37
Лазар П.Д., Граньович Ю.П. Бюджети новостворених територіальних громад Закарпаття: реалії та очікування	39
Мінкович В.Т. Фіскальна політика регіонального розвитку: актуальні тенденції сьогодення та перспективи вдосконалення	41
Мулеса Е.В. Вплив пандемії коронавірусу на місцеві бюджети України	44

Огородник В.О., Котик А. Готовність громади до інвестицій в умовах децентралізаційних процесів в Україні	46
Пітюлич М.М., Керецман Н. Оцінка сучасних тенденцій розвитку малих сільських поселень Закарпатської області в умовах децентралізації	47
Портна О.В. Бюджетно-фінансова автономія регіонів в умовах децентралізації: стейкхолдери розвитку відносин	49
Сочка К.А. Можливості посилення дохідної бази місцевого самоврядування	51
Тимчак М.В. Адміністративно-фінансова децентралізація як один із основних чинників соціально-економічного розвитку регіону	54
Тищенко О. П. Оцінка та шляхи подолання нерівномірності розвитку територій в умовах бюджетно-фінансової автономії	56
Чубарь О.Г., Легеза Н.Е. Партнерська спроможність громад і підвищення їх фінансового забезпечення	58
Фурик І.І. Європейський досвід фінансової децентралізації	60

СЕКЦІЯ 3

СУЧАСНІ МЕХАНІЗМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

Бідзіля М.І. Корпоративна соціальна відповідальність як важлива складова успішного бізнесу	63
Білинець О.А. Соціальна відповідальність бізнесу в сучасних українських реаліях	65
Гайович В.Ю. Фінансовий механізм екологічно безпечного підприємництва та перспективи його розвитку	67
Галайдіда О.В. Сучасні механізми фінансового менеджменту закладу вищої освіти	69
Головей М.В. Підходи до управління фінансовою стійкістю підприємства.	71
Данило А.І. Переваги та недоліки соціальної відповідальності бізнесу	73
Долгош Ю.О. Шляхи зміцнення фінансової стійкості та стабільності підприємства у сучасних умовах	75
Єршова Н.Ю. Аналітичне забезпечення управління платоспроможністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу	78
Загоруйко С.В., Чакій О.І. Корпоративні облигації як додаткове джерело фінансування діяльності підприємств у сучасних умовах господарювання	80
Косовілка Т.І. Особливості управління персоналом на сучасних підприємствах	83
Ланьо О.О. Ризик-менеджмент в фінансовій системі суб'єкта господарювання	85
Онищенко С.В., Маслій О.А. Institutional Environment of Business Development in Ukraine	87
Пелип Н.М. Розробка ефективної політики управління грошовими потоками на підприємстві	89

Слободяник С.П.,Новиков М.К. Сучасні виклики функціонуванню малих та середніх підприємств в період економічної кризи	91
Смола К.В. Загальна характеристика грошових потоків підприємства	93
Стеценко С.П. Механізми фінансового менеджменту будівельних підприємств як складова системи економічної безпеки	95
Тимко В.В. Корпоративне громадянство: етапи створення	97
Ткаченко С.А. Качественная оценка и промышленные нормы функции	99
Чепелюк Г.М. Фінансово-кредитний механізм екологічно безпечного підприємництва: практичний аспект	101

СЕКЦІЯ 4

ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОГО РИНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Височанський В.Ю. Технологічні аспекти стандартизації цінності	103
Внукова Н.М. Вплив оновлених вимог до фінансового моніторингу на зміни у доступі до фінансування суб'єктів малого і середнього бізнесу	104
Заславська О.І. Підвищення фінансової стійкості банківського сектора держави та регіонів в умовах пандемії коронавірусу	106
Котлан Ю.Ю. Динаміка розвитку ринку цінних паперів в Україні	108
Маркуш О.А. Аналіз роздрібного кредитного портфеля банківського сектору України	111
Осташ С.В. Основні стратегічні напрямки розвитку ринку нетрадиційних операцій і послуг	113
Охріменко Д.П., Лісовік Д.А. Оцінка умов кредитного договору для придбання морських суден	115
Петканич М.-В.М. Аналіз сучасного стану валютного ринку України	118
Петканич М.-В.М. Роль інтернет-банкінгу в діяльності банківських установ	121
Постніков О.О. Покращення умов функціонування суб'єктів бюджетної сфери на ринку грошово-кредитних відносин в Україні	123
Проньо В.В. Порівняльна характеристика методів оцінювання фінансової стійкості банку	125
Скрип К.В. Фактори взаємодії банківського та реального секторів економіки	127
Уста О.М. Аналіз депозитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк»	129

СЕКЦІЯ 5

РЕАЛІЗАЦІЯ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНА ПРАКТИКА ТА ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ

Бригінець О.О. Правові проблеми розвитку зовнішньоекономічної безпеки України	132
Деметер О.О. Сучасний стан митної політики в умовах євроінтеграції	134
Костьов'ят Г.І. Сучасний стан митної політики в Україні	136

Лівак Є.Ю. Основні аспекти розвитку митної політики України	137
Пенді Я.Р. Особливості здійснення митного контролю в Україні	139
Пітюлич Ю.П. Оцінка системи справляння митних платежів в Україні	141
Якубик Р.І. Проблемні аспекти адміністрування митних платежів і напрямки їх усунення	144

СЕКЦІЯ 6

ОЦІНОЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ

Божик Н.М. Підходи до визначення сутності категорії «вартість підприємства»	146
Геваза Р.І. Тенденції розвитку ринку нерухомості України на сучасному етапі	148
Глушко А.Д. Регуляторні аспекти оціночної діяльності в Україні	150
Дуркота К.В. Оцінка грошової вартості земельних ділянок в Україні та закордоном: комперативний аналіз	151
Керімов П.О. Розрахунок плати за капітал по галузям української промисловості	154
Крилов О.І. Проблеми регулювання сфери оціночної діяльності в Україні	156
Огородник В.О., Маркович Ю. Сучасні проблеми модернізації масової типової житлової забудови	157
Трунтаєв В.С. Вартість нерухомого майна в умовах «коронавірусної» кризи	158
Філоненко О.С. Проблемні аспекти вартісної оцінки КТЗ в сучасних умовах	160

СЕКЦІЯ 7

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ

Бачо Р.Й., Иллар Е.Й. Економічна природа та значення місцевих податків і зборів	162
Кампо Г.М., Тюк Е.В. Сучасні проблеми податкової системи України	164
Ковач Ю.Е. Оподаткування споживання: аспекти фіскальної вигоди непрямих податків та їх впливу на соціальний добробут	167
Козуб А.В. Аналіз доходів від податку на додану вартість у формуванні доходів державного бюджету України	170
Мисько В.В. Основні напрями реформування податкової системи України	172
Попіль О.М. Актуальні проблеми і перспективи розвитку оподаткування в Україні	174
Чакій О.І., Білинець О.А. Податкові надходження як джерело формування доходів бюджету України	176
Чакій О.І., Загоруйко С.В. Податкова система України в умовах децентралізації	178

СЕКЦІЯ 8

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ

Капля А.В. Страхові компанії як інституційні інвестори на фінансовому ринку України	181
Каспрук А.А. Стан та тенденції розвитку страхового ринку України	182
Рудик В.К. Роль накопичувального пенсійного страхування у реформуванні вітчизняної пенсійної системи	184
Соколова А.М., Бойко Ю. Тенденції розвитку світового ринку страхових послуг	186
Стегура В.М. Проблеми та напрями вдосконалення державного регулювання розвитку страхового ринку в Україні	188
Теліга В.В. Страховий ринок: вітчизняний та світовий аспекти	190
Ткаченко Н.В. До питання розвитку вогневого страхування в умовах пандемії	192

СЕКЦІЯ 9

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ

Македон В.В. Особливості глобальних фінансових криз кінця ХІХ - початку ХХ сторіччя	195
Олійник О.М. Cross-border investment policy of China	197
Розен фон В.М. Вплив кризової ситуації, обумовленої COVID-19, на діяльність стартапів	199

СЕКЦІЯ 2 БЮДЖЕТНО-ФІНАНСОВА АВТОНОМІЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

*Віра Варцаба, д-р екон.наук, професор
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород*

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА У РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

На сучасному етапі територіального розвитку в Україні актуальним стає пошук ефективних інструментів досягнення результативного розвитку територіальних громад. Незважаючи на те, що існує цілий ряд механізмів та важелів, значна кількість науковців та практиків відзначають той аспект, що для вирішення питань функціонування громад потрібно враховувати елемент відносин між мешканцями, представниками бізнесу та місцевою владою. В цьому контексті, проблематика соціального партнерства є актуальною та потребує всебічного дослідження.

Концепція соціального партнерства вперше затвердилася в науковій літературі, політичній риторичі і законодавчій практиці ряду європейських держав (Нідерланди, Австрія, Німеччина, Швеція) в 1970-ті роки як результат багатолітнього пошуку ефективних форм регулювання соціально-трудова відносин. У наш час соціальне партнерство у загальному трактуванні розглядається як форма регулювання соціально-правових відносин між соціальними суб'єктами через розроблення і реалізацію спільних соціально-трудова договорів, програм чи угод на визначені терміни. [4]

У Законі України «Про соціальне партнерство» соціальне партнерство визначається як система відносин між працівниками, роботодавцями та виконавчою владою, які виступають сторонами соціального партнерства у ході реалізації їх соціально-економічних прав та інтересів, направлена на врахування інтересів працівників і роботодавців шляхом взаємних переговорів, консультацій, в досягненні та укладенні сторонами угод, колективних договорів і в прийнятті спільних рішень. [2]

Основними принципами соціального партнерства є: законність; повноважність і рівноправність сторін та їх представників; свобода вибору та обговорення питань, які входять у сферу соціального партнерства; добровільність і реальність прийняття зобов'язань; обов'язковість виконання досягнутих домовленостей; відповідальність за виконання прийнятих зобов'язань.

Представниками сторін соціального партнерства на територіальному рівні виступають: професійні спілки та їх об'єднання в особі уповноважених ними органів, що об'єдналися в межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць; організації роботодавців та їх об'єднань в особі уповноважених ними органів, що об'єдналися в межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць; місцеві органи державної виконавчої влади. [2]

Значення соціального партнерства для місцевого розвитку та активізації громад в Україні сьогодні підсилюється проведенням в Україні децентралізаційної реформи, яка відкриває значні перспективи для забезпечення спроможності місцевого самоврядування вирішувати всі територіальні питання, зокрема, за рахунок підвищення ролі громадян та їх впливу на процес вироблення та виконання рішень щодо забезпечення економічних, соціальних, екологічних умов функціонування своїх громад.

Якщо застосувати вимоги щодо відповідальності муніципального управління за Шаровим Ю. до територіальних органів новостворених об'єднань, то отримаємо, що якість управління розвитком території залежить від: здатності місцевих органів влади підпорядковувати свою діяльність інтересам громади, постійного удосконалення управлінської практики, налагодження партнерських відносин у трикутнику «місцева влада-місцевий бізнес- територіальна громада»; встановлення балансу між індивідуальними і колективними інтересами, між економічними і соціальними цілями; перехід до партнерських відносин і розширення меж співпраці. [5]

В той же час, соціальна відповідальність територіальної громади виражається у взаємоповазі та взаємній підтримці всіх членів громади, у моральній поведінці та дотриманні соціальної етики з владою та бізнесом, активній участі самих громадян щодо відстоювання інтересів регіону, а також спонукання влади та бізнесу до дій, що ґрунтуються не на врахуванні особистих вигід, а на вирішенні проблем своєї громади.

З іншої сторони, місцевий бізнес має мати розуміння того, що успішність роботи підприємницьких структур також залежить від соціально-економічного розвитку громад в яких вони функціонують.

Отже, співпраця органів місцевого самоврядування, місцевих підприємницьких структур та громадян на засадах соціальної відповідальності та соціального діалогу сприяє створенню взаємодії та формує якісно нові перспективи для реалізації стратегії створення успішних, самодостатніх територіальних громад. Таким чином, соціальне партнерство між громадами, представниками бізнесу та влади може стати фундаментом децентралізаційних перетворень в Україні, тому потрібно і надалі активно розвивати, навчати та залучати громадян для побудови успішної громади. [3]

З цією метою на рівні регіонів необхідна детальна розробка концепцій соціального партнерства громади й регіональної (місцевої) влади, яка б урахувала специфіку соціально-економічного розвитку кожного окремого регіону (території, громади), наявність необхідних матеріальних і людських ресурсів, фахівців із питань соціальної відповідальності та проектів соціального партнерства. У концепції має бути поставлене завдання підвищення ролі та відповідальності громади за соціально-економічну безпеку та сталий розвиток регіону (території, об'єднаної громади). [1]

Список використаних джерел

1. Дейч М.Є. Децентралізація: соціальна відповідальність громадян як чинник сталого розвитку територій. Економічний вісник Донбасу. 2019.№2(56). С.38-45. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/158393>
2. Закон України "Про соціальне партнерство" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/551/96-%D0%B2%D1%80>
3. Махначова Н. М. Роль соціального партнерства в громаді в умовах децентралізації. Ефективна економіка. 2018. №6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6404>(дата звернення: 17.11.2020).
4. Ситник Ю.О. Соціальне партнерство в Україні: особливості становлення і перспективи розвитку. Наукові записки Кіровоградського національного технічного університету. 2009. №5. С. 81-89
5. Шаров Ю. Інноваційні інструменти публічного врядування: європейський контекст. Публічне управління: теорія та практика. 2010. Випуск1. С.5-9

*Володимир Добош, студент 3 курсу
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород
Науковий керівник: Костюк Г. І. канд.екон.наук*

БЮДЖЕТНО-ФІНАНСОВА АВТОНОМІЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

З 2014 року в Україні розпочалась реформа децентралізації, метою якої була передача частини повноважень та бюджетів від державних органів органам місцевого самоврядування та покращення життя населення територіальних одиниць. Децентралізація передбачала перш за все зміни у законодавстві. В Україні процес децентралізації розпочато з прийняттям концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (01.04.2014), законів України «Про співробітництво територіальних громад» (17.06.2014), «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (05.02.2015) та змін до Бюджетного і Податкового кодексів – щодо фінансової децентралізації [6].

Одним із завдань децентралізації - це надати містам, регіонам певної бюджетно-фінансової автономії. Якщо розглянути джерела доходів місцевих громад, якими вони користуються, то дійсно спостерігається певна автономія. За першими результатами, власні доходи місцевих бюджетів з 2014 – 2017рр. зросли на понад 124 млрд гривень [2].

Об'єднані громади у 2020 році мають право розпоряджатися [4]:

- 60 % податку на доходи фізичних осіб;
  - 100 % податку на майно та єдиного податку;
  - 5 % акцизного податку з роздрібною торгівлі (тютюн, алкоголь, нафтопродукти);
  - 100 % податку на прибуток установ комунальної власності ОТГ;